

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUS PYYNTILUVALLA SALLITTAVASTA ITÄMEREN NORPAN METSÄSTYKSESTÄ METSÄSTYSVUONNA 2019—2020

Pääasiallinen sisältö

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädettäisiin metsästysvuotta 2019—2020 koskeva suurin sallittu saalismäärä itämeren norpan pyyntiluvilla sallittavaan metsästyksen.

Asetuksella sallittaisiin vahinkoperusteisen metsästyksen ohella enintään 325 (300) itämeren norpan ns. kannanhoidollinen metsästys Perämeren-Merenkurkun kannanhoitoalueella. Määrä olisi 25 yksilöä enemmän kuin edellisenä metsästysvuonna (suluissa). Ruotsalaisten kiintiö on 300 (130) itämeren norppaa.¹ Ruotsi nosti omaa kiintiötään 100 kesäkuussa. Suomen ja Ruotsin kiintiö yhdessä olisi n. 3 % itämeren norppien kokonaismäärästä pelkästään Perämerellä ja n. 60 % kannan kasvusta. Kiintiötä on tarpeen nostaa maltillisesti, jotta itämerennorppien ammattikalastukselle aiheuttamia haittoja voidaan vähentää. Suomen riistakeskuksen tietojen mukaan kuluvan metsästysvuoden kiintiö tulee lähes täyttymään. Suomen riistakeskukselta saatujen tietojen mukaan kiintiön käyttöä ovat luvansaajat joutuneet säätelemään, jotta kalastajille aiheutuviin hyljeongelmiin pystyttäisiin tarvittaessa puuttumaan välittömästi ilman vahinkoperusteisten poikkeuslupien hakemista. Osalla luvansaajista lupakiintiö on jo täynnä.

Muilla kannanhoitoalueilla kuin Perämeren-Merenkurkun kannanhoitoalueella kannanhoidollista metsästystä ei sallita, joten niille aseteta kiintiötä. Asetuksella ei ole tarkoitus rajoittaa myöskään vahinkoperusteisten lupien määrää. Niitä on viime vuosina haettu vain muutamia, joten niiden rajoittaminen ei ole perusteltua.

Perämeren norppakanta on jatkanut kasvuaan suhteellisen tasaisesti. LUKEn mukaan 2017 laskentatulos olisi linjalaskentamenetelmällä runsaat 13 600 norppaa. Leudot talvet vaikeuttavat laskentojen tekemistä ja siten tulosten luotettavuutta. Pitkällä ajanjaksolla menetelmä antaa kuitenkin kohtuullisen selkeän kuvan kannan kasvutrendistä. Ruotsalaisten arvion mukaan todellinen populaatiokoko lienee yli 20 000 yksilöä, kun huomioidaan arvioitu laskentakannan pitkäaikainen keskimääräinen vuosittainen kasvu (noin 5 %) ja se, että kahtena keväänä (2014 ja 2015) laskentakanta on ollut jopa 16–17 000 norppaa.

Pyyntiluvalla sallittavan metsästyksen tarkoituksena on estää ja vähentää itämerennorppien kalastukselle ja kalankasvatukselle aiheuttamia vahinkoja. Niissä tapauksissa, jossa kalastusvahinkojen estämiseksi on mahdollista siirtyä poikkeuslupamenettelyn sijasta pyyntiluvalla tapahtuvaan metsästyksen, muutoksella kevennetään hallinnollista taakkaa.

Suomen riistakeskuksen myöntämillä pyyntiluvilla on saatu saaliiksi yhteensä 265 itämerennorppaa (1.7.2019 tilanne), edellisenä vuonna pyyntiluvilla saatu saaliin määrä oli 210 ja poikkeusluvilla 1 yksilö). Itämerennorpan metsästysaika muutettiin² 2018 kesäkuusta alkaen vastaamaan hallin met-

¹ <http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Rattsinformation/Beslut/Beslut-om-jakt-och-vilt/Sal/Beslut-om-skyddsjakt-efter-sal/>

² https://mmm.fi/artikkeli/-/asset_publisher/metsastysajat-muuttuvat-muutokset-voimaan-kesakuun-alussa

sästysaikaa, eli norppa on rauhoitettu tammikuun 1. päivästä huhtikuun 15. päivään. Itämerennorpan metsästysaika on siten 16.4.–31.12. Näin itämerennorppaa voidaan metsästä myös loppusyksyllä, jolloin norpat aiheuttavat merkittävää haittaa kalataloudelle.

Ruotsissa itämerennorpan uhanalaisuusluokka on arvioitu elinvoimaiseksi (LC) (ArtDatabanken 2015)³ ja Suomessakaan laji ei ole uhanalainen vaan luokitellaan silmälläpidettäväksi (NT)⁴. Vuosien 2013-2018 luontodirektiivin raportoinnissa (2019) Itämeren norppakannan tilaa kuvataan epäsuotuisaksi, mutta paranevaksi. Itämerennorppa on levinneisyytensä ja populaation puolesta suotuisalla suojelutasolla.⁵ Tuoreimman IUCN:n vuoden 2015 luokituksen mukaan itämeren norppakanta ei ole uhanalainen, vaan luokitus on elinvoimainen (LC) ja populaation trendi kasvava.⁶

Yhteenvedon voidaan todeta, että tällä hetkellä ei pystytä varmuudella arvioimaan kokonaiskannan ylärajaa. Laskennoissa ei nähdä kaikkia norppia, koska osa hylkeistä on aina vedessä. Laskentatiedot kuitenkin osoittavat, että itämeren norppia on Perämerellä yli 20 000. Maa- ja metsätalousministeriö katsoo, että itämeren norppakannan nykyinen koko ja kehityssuunta Perämerellä mahdollistavat pyyntiluvilla tapahtuvan metsästyksen vaarantamatta kannan elinvoimaisuutta. Itäisellä Suomenlahdella ja Lounaissaaristossa ei tulla edelleenkään metsästäämään ns. kannanhoidollisilla luvilla, koska siellä kannan koko ja kehityssuunta eivät ole tiedossa.

1 Nykytila

Metsästyslain 10 §:n 2 momentin mukaan pyyntilupien ja alueellisen kiintiön nojalla sallittavan metsästyksen vuotuista saalismäärää voidaan rajoittaa. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, mitä riistaeläinlajeja rajoitus koskee, suurimmasta sallitusta saalismäärästä, saalisyksilöiden sukupuolesta ja iästä sekä alueesta, jota rajoitus koskee. Suomen riistakeskus myöntää pyyntiluvan sekä vastaa alueellisen kiintiön nojalla sallitun metsästyksen seurannasta.

Metsästyksen on oltava pyyntilupa tai metsästyksessä on noudatettava maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa säädettyä alueellista kiintiötä, jos metsästyksestä aiheutuu muun kuin metsästyslain 26 §:ssä mainitun riistaeläinlajin kannan vaarantuminen tai jos riistaeläinlajin metsästyksen tarkoituksenmukainen järjestäminen sitä edellyttää.

Metsästyslain 41 §:n 5 momentin mukaan poikkeuslupien ja 41 a §:n 4 momentissa tarkoitettun kiintiön nojalla pyydetävän saaliin vuotuista määrää voidaan rajoittaa maa- ja metsätalousministeriön

³ <https://www.havochvatten.se/hav/fiske--fritid/arter/arter-och-naturtyper/vikarsal.html>

⁴ <https://punainenkirja.laji.fi/results/MX.200555?checklist=MR.424>

⁵ <file:///C:/Users/03044567/Downloads/Luontodirektiivin%20lajien%20suojelutason%20arvioinnit.pdf>

⁶ <https://www.iucnredlist.org/species/41673/66991604>

asetuksella, jossa voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, mitä riistaeläinlajeja rajoitus koskee, suurimmasta sallitusta saalismäärästä, saalisyksilöiden sukupuolesta ja iästä sekä alueesta, jota rajoitus koskee. Maa- ja metsätalousministeriöllä on siten toimivalta rajoittaa poikkeuslupien nojalla pyydetävän saaliin määrää ja aluetta. Tässä tapauksessa ei ole tarpeen rajoittaa poikkeuslupien määrää, sillä niitä on haettu viime vuosina vain muutamia.

Suomen riistakeskukselle on annettu 1.3.2011 voimaan tulleilla metsästyslain muutoksilla toimivalta myöntää riistaeläinten pyynti- ja poikkeuslupia. Suomen riistakeskus on itsenäinen julkisoikeudellinen laitos, jossa em. kaltaiset julkiset hallintotehtävät tehdään rikosoikeudellisella virkavastuulla. Suomen riistakeskusta ohjaa ja valvoo maa- ja metsätalousministeriö. Suomen riistakeskuksen harkintaa rajaa myös tämä maa- ja metsätalousministeriön asetuksella määräämä suurin sallittu saalismäärä ja aluetta koskeva rajoitus. Suomen riistakeskus ei voi poiketa näistä määristä tai myöntää pyyntilupia asetuksessa mainitun alueen ulkopuolelle.

Itämeren norppa kuuluu luontodirektiivin liitteen V lajeihin, jotka saattavat vaatia hoitosuunnitelman, mikäli niitä hyödynnetään. Luontodirektiivin 14 artiklassa säädetään liitteessä V olevista lajeista, jotka eivät ole yhtä tiukasti suojeltuja kuin liitteen IV lajit. Luontodirektiivi lähtökohtaisesti sallii liitteen V lajien metsästyksen. Artiklan 14 säännökset eivät siis estä lajien hyödyntämistä. Direktiivin 14 artikla edellyttää kuitenkin, että liitteen V lajien suojelutason tilaa on aktiivisesti seurattava. Jos seuranta osoittaa sen tarpeelliseksi, on jäsenvaltion toteutettava tarpeellisia toimenpiteitä suojelutason turvaamiseksi. Tällaisia toimenpiteitä voivat olla muun muassa lupajärjestelmä, rauhoitusaika sekä paikallinen tai väliaikainen rauhoittaminen. Suomessa on käytössä itämeren norppien kannan jatkuva seuranta, rauhoitusaika, lupajärjestelmä ja kiintiöt. Näiden lisäksi metsästyslaissa on säännökset tietyistä kielletyistä pyyntimenetelmistä. Itämeren norppalle on myös laadittu hoitosuunnitelma. Hoitosuunnitelma auttaa osoittamaan, että direktiivin velvoitteet täytetään, mutta direktiivi ei varsinaisesti edellytä lajikohtaisia hoitosuunnitelmia.

Liitteen V riistaeläinlajeja ovat Suomessa susi poronhoitoalueella sekä euroopanmajava, halli, kirjo-hylje, itämeren norppa, hilleri, näätä ja metsäjänis. Näistä euroopanmajava, itämeren norppa ja halli on säädetty metsästysasetuksen 1 §:ssä pyyntiluvanvaraisiksi ja niille on säädetty rauhoitusaika metsästysasetuksen 24 §:n 1 momentissa. Luontodirektiivi sallii poikkeamisen tiukasta suojelujärjestelmästä. Direktiivin 16 artiklassa säädetään tarkemmin niistä yksityiskohdista, joita suojelusta poikkeamisessa on sovellettava. Suojelusta poikkeaminen on mahdollista, mikäli toimenpiteelle ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua eikä poikkeaminen heikennä lajin suojelutasoa. Tämän lisäksi poikkeamisen on täytettävä yksi erityisistä poikkeamisperusteista: esim. erityisen merkittävien vahinkojen estäminen tai ns. kannanhoidolliset perusteet. Luontodirektiivissä ei ole erityisiä vuodenaikaan sidottuja rajoitteita poikkeamiselle, joten poikkeaminen näiden lajien suojelusta on siten mahdollista läpi vuoden. Luontodirektiivi kuitenkin edellyttää kansallisen viranomaisen tapauskohtaista harkintaa.

1.1 Luonnonvarakeskuksen arvio itämeren norpan kannan kehityksestä⁷

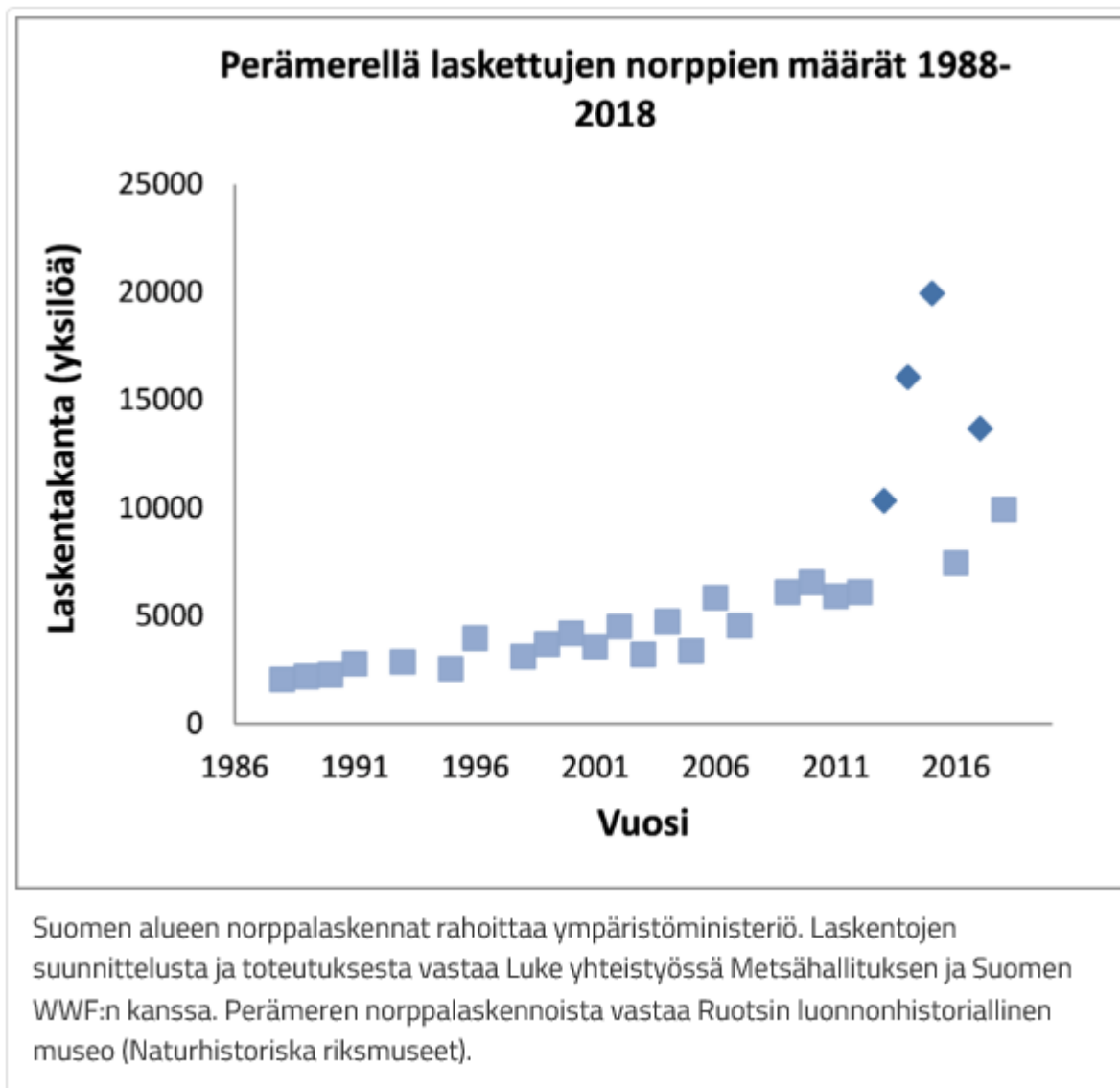
Vuonna 2017 Itämerellä nähtiin lentolaskennoissa itämeren norppia 2332 yksilöä laskentalinjoilla, joilla katettiin noin 17 prosenttia jääalasta. Tämän otoksen perusteella Perämeren jäällä laskettiin olevan runsaat 13 600 norppaa.

⁷ <https://www.luke.fi/tietoa-luonnonvaroista/riista/hylkeet/>

Kevään 2017 norppalaskennan tulos on huomattavasti korkeampi (13 644) kuin edellisen vuoden tulos (7437). Ero selittyy huhtikuun jääolosuhteista, sillä heikkojäisinä vuosina tulos on aina poikkeuksellisen korkea. Tämänvuotinen laskentatulos ei siis kerro norppien määrän äkillisestä muutoksesta vaan muutoksista laskentaolosuhteissa. Perämeren norppakanta on kasvanut keskimäärin noin viisi prosenttia vuodessa.

Perämeren noppalaskennoista vastaa Ruotsi (Ruotsin luonnonhistoriallinen museo).

Vaikka molempien hyljekantojen kehitys on ollut kasvusuuntaista, voi esimerkiksi ilmastonmuutos aiheuttaa uudenlaisia uhkia erityisesti lisääntymisessään jäästä ja lumesta riippuvaiselle norpalle.

Kuva. Perämerellä arvioitujen itämeren norppien määrät. Lähde: <https://www.luke.fi/tietoa-luonnonvaroista/riista/hylkeet/>

1.2 Suurimmat sallitut saalismäärät

Kuluvalle metsästysvuodelle asetettu 300 yksilön kiintiötä on käytetty 28.6.2019 mennessä 254 yksilöä (edellisenä metsästysvuonna 210). Esitys olisi 25 suurempi kuin metsästysvuonna 2018-2019. Kiintiö olisi edelleen maltillinen suhteessa Perämeren-Merenkurkun kannanhoitoalueen itämeren norppien määrään.

Asetuksella rajoitettaisiin siis itämeren norpan ns. kannanhoidollinen metsästys 325 yksilöön. Metsästys olisi mahdollista myös poikkeusluvilla vahinkoperusteella, mutta johtuen poikkeuslupien vähäisyydestä, ei asetuksella rajoitettaisi näiden määrää. Metsästyskaudella 2018–2019 ei ole haettu tai myönnetty yhtään vahinkoperusteista lupaa.

Hylkeet aiheuttavat haittaa kalastukselle ja kalankasvatukselle sekä kalastusvälineille sekä karkottavat saalista.⁸ Luonnonvarakeskuksen arvion mukaan kalatalouselinkeinolle koituvien vahinkojen nimellisarvo on viime vuosina ollut yhteensä n. 1,5–2 milj. euroa vuodessa. Merkittävät vahingot ovat lisänneet vaatimuksia hyljekantojen rajoittamisesta. SLU:n raportin (Aqua reports 2014:1) mukaan, joka tosin perustui populaatioarvioon 8 500–12 000 norppaa, itämeren norppien vuosittainen ravinnonkulutus silakan osalta olisi 2 000–5 000 tonnia ja muikun osalta 1 900–5 000 tonnia Perämerellä. Määrä on samansuuruinen tai jopa suurempi kuin Suomen ja Ruotsin yhteenlaskettu ammattikalastuksen muikku ja silakkasaalis Perämerellä.⁹ Itämeren norppakanta on kuitenkin yli 20 000, joten ne syövät ainakin kaksinkertaisen määrän. Vaikka itämeren norpan ruokavaliossa oli eniten silakkaa ja muikkua sekä kolmipiikkiä, tutkimuksessa havaittiin 12 eri kalalajia, mutta mukana oli myös siikaa ja ahventa. Hyljetutkimuksissa harvemmin eritellään kalastukselle vahinkoa aiheuttavia hyljelajeja, mutta kumpikin hylje aiheuttavat merkittäviä vahinkoja.¹⁰ Harmaahylkeet aiheuttavat enemmän saalisvahinkoja kuin itämerennorpat.¹¹ Vuonna 2017 hylkeiden aiheuttamien kala- ja kassivahinkojen arvo koko merialueella oli yhteensä 930 000 euroa.

⁸ https://www.slu.se/globalassets/ew/org/inst/aqua/externwebb/sidan-publikationer/aqua-reports-xxxx_xx/aquarapporter/2017/aqua-reports-2017_9-sal_kustfiske20170703.pdf

⁹ https://www.slu.se/globalassets/ew/org/inst/aqua/externwebb/sidan-publikationer/aqua-reports-xxxx_xx/aqua-reports-2014-1.pdf

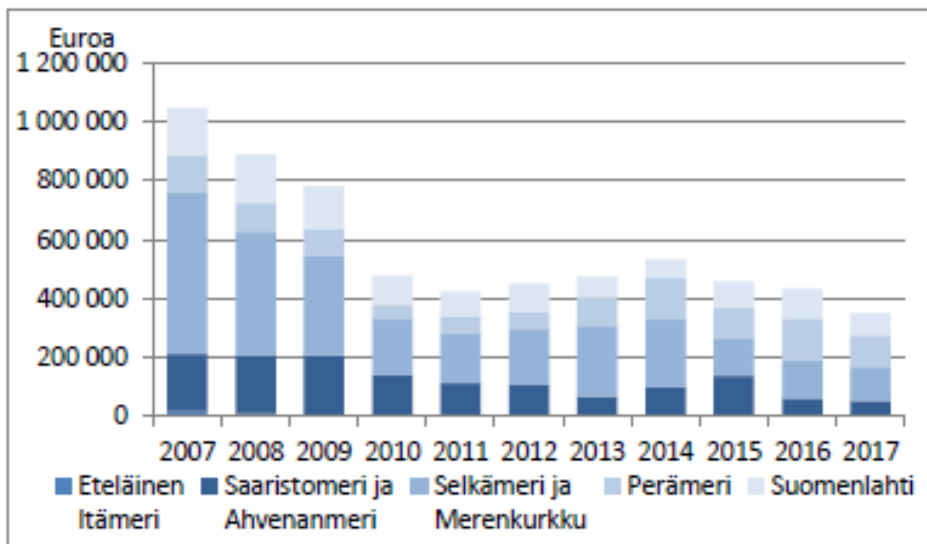
¹⁰ https://www.researchgate.net/publication/322231109_Competition_for_the_fish_-_Fish_extraction_from_the_Baltic_Sea_by_humans_aquatic_mammals_and_birds

¹¹ <https://www.luke.fi/uutiset/hylkeet-kalastajien-ja-kalankasvattajien-kiusana/>

Taulukko 2. Hylkeiden aiheuttamien kalavahinkojen määrä (1 000 kg) merialueilla vuonna 2017 Lv. = 95 % luottamusväli.

Alue	Tapetut kalat		Vahingoitetut kalat		Karanneet kalat		Kalavahingot YHT.	
	1000kg	I.v.+/-	1000 kg	I.v.+/-	1000 kg	I.v.+/-	1000kg	I.v.+/-
Suomenlahti	13	0	3	0	0	0	16	0
Saaristomeri ja Saatakunnan rannikko	42	0	3	0	0	0	45	0
Ahvenanmaa	80	0	2	0	0	0	82	0
Pohjanmaan rannikko ja Perämeri	21	0	8	0	0	0	28	0
YHTEENSÄ	155	0	16	0	0	0	171	0

Lähde: Luke. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 69/2018 Hylkeiden kalankasvatukselle aiheuttamat vahingot vuonna 2017.

Kuva 4. Hylkeiden vahingoittamaksi raportoidun kalan arvo merialueittain kalastajille maksettujen keskihintojen mukaan vuosina 2007–2017 vuoden 2017 hintatasossa.

Lähde: Luke: Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 62/2018. Kaupallisten kalastajien ilmoittamat hylkeiden aiheuttamat saalisvahingot 2017.¹²

Merialueella kaupallisesti kalastaneista 1293 toimijasta vajaa kolmannes ilmoitti kärsineensä hylkeiden aiheuttamista saalismenetyksistä, mutta läheskään kaikki eivät pystyneet arvioimaan vahinkojen määrää numeerisesti. Vahinkojen todellista määrää on kalastajien ilmoitusten perusteella vaikea arvioida, sillä vahingoitetusta kalasta ei aina jää pyydykseen selvästi havaittavia jäännöksiä. Sen lisäksi, että hylkeet vaurioittavat saalista, ne myös saattavat läsnäolollaan karkottaa kaloja ja voivat pakottaa kalastajan keskeyttämään tai lopettamaan kalastuksen.¹³

¹² http://jukuri.luke.fi/bitstream/handle/10024/543300/luke-luobio_62_2018.pdf?sequence=1&isAllowed=y

¹³ Luke: Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 62/2018. Kaupallisten kalastajien ilmoittamat hylkeiden aiheuttamat saalisvahingot 2017.

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta on korostanut, että pitkällä tähtäimellä hylkeiden ammatikalastukselle aiheuttamia merkittäviä vahinkoja tulee pyrkiä ratkomaan ensisijaisesti muilla keinoilla kuin vahinkojen ja tappioiden korvaamisella.

1.3 Alueelliset rajoitukset

Asetuksessa asetetaan alueellisia rajoituksia itämeren norpalle. Pyyntilupien käyttö olisi mahdollista vain Perämeren-Merenkurkun kannanhoitoalueella, jossa kannan on todettu kasvavan.

2 Esityksen vaikutukset

Perämeren itämeren norppakanta on kasvanut tasaisesti 1980 -luvun lopulta saakka ja itämeren norppakannan nykyinen koko ja kannan kehitys mahdollistivat rajoitetun ns. kannanhoidollisen metsästyksen Perämeren-Merenkurkun kannanhoitoalueella alkaen metsästysvuodesta 2015-2016 ja tätä jatketaan. Kuluvan metsästysvuoden 2018-2019 aikana 300 kiintiö on lähes täyttynyt osittain varmasti siitä syystä, että metsästysaika on pidentynyt vuoden 2018 lainsäädäntömuutosten johdosta samaksi kuin hallilla. Nyt esitettävä 325 itämerennorpan suurin sallittu saalismäärä ei kuitenkaan vaikuta heikentävästi itämeren norppakantaan edes yhdessä Ruotsin kiintiön kanssa.

Itämeren norppakannan hoidon tavoitteena on elinvoimaisen kannan saavuttaminen kannanhoitoalueittain ja levittäytyminen uusille alueille. Perämerellä norppa pystyy säilymään elinvoimaisena pitkälläkin aikavälillä ja sillä on riittävästi elinympäristöä. Lentolaskentatulokset ovat osoittaneet, että aiemmat kanta-arviot ovat olleet aliarvioita ja kokonaiskannan ylärajaa ei tiedetä, mutta kokonaiskannan alaraja lienee yli 20 000¹⁴ norppaa. Itämeren norppakanta kasvaa keskimäärin 5 prosenttia vuodessa, joten kantaan tulee lisää hylkeitä yli 1000 norppaa joka vuosi. Esityksessä on otettu huomioon, että myös Ruotsi metsästää itämeren norppia 200 kiintiöllä. Ruotsi nosti 3.4.2019 kiintiötä edellisvuodesta 70 norpalla.¹⁵ Päätöksellä 13.6.2019 Ruotsi lisäsi vielä kiintiötä 100 eli yhteensä kiintiö on 300. Ruotsissa metsästysaika on 1.5.2019.-31.1.2020. Saalismäärä on 10.7.2019 mennessä 187.¹⁶ Kiintiöiden valmistelussa on vaihdettu tietoja¹⁷ Ruotsin ja Suomen viranomaisten välillä ja maa- ja metsätalousministeriöllä on säännöllisesti kokouksia sekä Naturvårdsverketin että Näringsdepartementin kanssa, joissa hyljekysymyksiä sivutaan. Molempien maiden metsästys toteutuessaankin olisi noin 60 % kannan kasvusta ja noin 3 % Perämeren norppakannasta.

¹⁴ Av yttrande från Naturhistoriska riksmuseet framgår att de senaste årens inventering av vikare varierat kraftigt beroende på rådande isförhållanden. Sammantaget bedöms dock det totala antalet vikare i Bottenviken uppgå till runt 20 000 djur. <http://www.naturvardsverket.se/upload/stod-i-miljoarbetet/rattsinformation/beslut/Skyddsjakt/beslut-skyddsjakt-vikare-20190403.pdf> s.6

¹⁵ <http://www.naturvardsverket.se/upload/stod-i-miljoarbetet/rattsinformation/beslut/Skyddsjakt/beslut-skyddsjakt-vikare-20190403.pdf>

¹⁶ <https://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Rattsinformation/Beslut/Beslut-om-jakt-och-vilt/Sal/Vikare/>

¹⁷ <http://www.naturvardsverket.se/upload/stod-i-miljoarbetet/rattsinformation/beslut/Skyddsjakt/beslut-skyddsjakt-vikare-20190403.pdf>

Kalastuslain 118 §:n mukaan ilmoitus säännöksessä tarkoitettusta sivusaaliista tulee pyydyksen haltijan tehdä viipymättä Luonnonvarakeskukselle ja sen tekeminen koskee sekä elävänä että kuolleena pyydyksistä löytyneitä eläimiä. Ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönti tulee olemaan myös rangaistavaa (kalastusrikkomus).

Vuosi	Halli (kpl)	Itämeren-norppa (kpl)	Tunnistamaton (kpl)	Pyydys	Huom!
2016	1	0	5*	verkko	Ilmoituspalvelu https://lomakkeet.luke.fi/hylje käyttöön keväällä 2016 *Tunnistamattomat hylkeet (5 kpl) olivat Jurmon pääsaaren rantaan ajautuneessa verkossa mätinä
2017	2	7	0	rysä, verkko	
2018	8	0	5*	verkko, rysä	*Kolme tunnistamattomista oli rantaan ajautuneessa kasassa olevassa verkossa Ahvenanmaalla Fiskön länsipuolella.
2019*			1	verkko	*tilanne 15.4.2019

Taulukko. Luken järjestelmään tulleet sivusaalisilmoitukset merihylkeistä

Kohdunkuroumasairaudestakaan ei ole tietoja kuin vanhoista yksilöistä. Itämeren norppakannan nykyinen koko ja kehityssuunta mahdollistavat rajoitetun metsästyksen Perämerellä. Itämeren norpan metsästys ehkäisee jonkin verran ammattikalastajien pyydyksille aiheuttamien vahinkojen syntymistä, joten esitys voi jossain määrin vähentää kalastajille valtion varoista maksettavia vakuutustukia (laki kaupallisen kalastuksen vakuutustuesta 998/2012). Keskeisempää on kuitenkin linjan jatkaminen, että itämeren norpan aiheuttamat vahingot otetaan tosissaan ja niihin vastataan. Esitys todennäköisesti pienentää itämeren norpasta aiheutuvaa sosiaalista konfliktia ja nostaa itämeren norpan arvoa vahinkoeläimestä arvostetuksi riistalajiksi, vaikkakaan hyljekauppakiellon johdosta olemassa olevaa resurssia ei voi täysimääräisesti hyödyntää muutoin kuin metsästäjien omassa taloudessa.

Itämeren hyljekantoja koskevan hoitosuunnitelman päivitys on viimeistelyssä lausuntokierrosta varten. Päivityksen on laatinut Suomen riistakeskus tulossopimuksen mukaisesti. Hoitosuunnitelman päivitysprosessissa osallistettiin sidosryhmiä, jotka edustivat kalataloutta, saariston ja rannikon väestöä, riistapolitiikkaa, hylkeenmetsästäjiä, suojelua ja hyljetutkimusta.¹⁸ Hallitusohjelman linjauksissa on hoitosuunnitelmaa koskeva toimenpide, jonka tarkoituksena on turvata ammatillisen kalastuksen edellytykset ja vähentää vahinkoja toimeenpanemalla hyljekannan hoitosuunnitelma. Hallitusohjelman mukaan myös kehitetään ja tuetaan vahinkoja ehkäiseviä tekniikoita, pyydyksiä ja käytänteitä.

3 Asian valmistelu

¹⁸ <https://riista.fi/hyljekantojen-hoitosuunnitelma-paivitetaan/>

Asetus on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä virkatyönä.

Esitysluonnoksesta pyydettiin lausuntoja seuraavilta tahoilta: ympäristöministeriö, Suomen riistakeskus, Metsähallitus, Luonnonvarakeskus (LUKE), Suomen ympäristökeskus (SYKE) Suomen Luonnonsuojeluliitto (SLL), Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto (MTK), Svenska lantbruksproducenternas centralförbund (SLC), WWF Suomi, Suomen Metsästäjälitto ry, Natur och Miljö r.f., Luonto-Liitto, Suomen Ammattikalastajaliitto (SAKL), Kalatalouden Keskusliitto, Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö, Suomen Hylkeenpyytäjät ry, MMM/ruokaosasto, Perämeren kalastusalue, Luonnonsuojeluliitto Tapiola sekä Intresseförening för en levande skärgård.

Lausuntoja annettiin yhteensä 26. Lausuntoyhteenveto on tämän muistion liitteenä. Lausunnoissa esitettiin sekä pienempää että suurempaa kiintiötä. Lausunnolla olleeseen kiintiöön (300) lisättiin 25 yksilöä useiden lausunnonantajien näkemyksen ja Suomen riistakeskuksen tilannearvion kiintiön riittävydestä perusteella. Muistioon on korjattu virheellinen Ruotsin metsästysaika, joka on 1.5.2019-31.1.2020. Lisäksi on päivitetty lausuntoaikana Ruotsin kiintiön lisäys sekä Suomen ja Ruotsin tämän hetkinen saalistilanne. Vahinkotietoja ja sivusaalistietoja on täydennetty WWF:n lausunnon perusteella. Metsähallituksen lausunnon perusteella on lisätty itämerennorpan tilanne suhteessa luontodirektiivilajien suotuisan suojelutason arviointiin sekä uhanalaisuusarviointeihin.

4 Voimaantulo

Maa- ja metsätalousministeriön asetus ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian.

Liite

Lausuntoyhteenveto maa- ja metsätalousministeriön asetuksesta itämerennorpan kiintiöksi vuodelle 2019-2020. Lausunnoista on pyritty poimimaan olennaisimmat näkemykset. Lausunnot kokonaisuudessaan on saatavissa maa- ja metsätalousministeriön kirjaamosta.

Lausunnon antaja	Palaute	Toimenpide
Ala-Kemijoen ja Perämeren kalatalousalue	Ala-Kemijoen ja Perämeren kalatalousalue pitää lähtökohtaisesti erittäin hyvänä, että asetuksella ei edelleenkään rajoiteta vahinkoperusteisten lupien määrää. Kalatalousalue kuitenkin katsoo, että 300 itämerennorpan kannanhoidollinen metsästyskiintiö Perämeren-Merenkurkun kannanhoitoalueella ei ole riittävä. Perämeren itämerennorppakanta on niin runsaslukuinen, että hallin laskentakantaan ja metsästyskiintiöön suhteutettuna itämerennorppien metsästyskiintiö tulee nostaa 500 yksilöön Perämeren-Merenkurkun kannanhoitoalueella.	

	<p>Metsästyskiintiön nostaminen voidaan toteuttaa vaarantamatta itämerennorppakannan kasvua ja elinvoimaisuutta ja olisi samalla järkevää ja kestävää luonnonvarojen hoitoa ja hyödyntämistä.</p> <p>Kalatalousalue perustelee kantaansa mm. ruotsalaisten tutkijoiden näkemyksellä, että Perämerellä itämerennorppakanta ylittää 20 000 yksilön rajan. Tällä hetkellä vuotuinen kasvuvauhti (> 5 %) tuottaa Perämerellä minimissään yli 1000 uutta norppayksilöä vuodessa.</p> <p>Kalatalousalue ei pidä luotettavina kannanarvioinnin tuloksia, joissa on useiden tuhansien yksilöiden heittoja peräkkäisten vuosien välillä. Viimeisin laskenta antoi tulokseksi noin 13 600 yksilöä Perämerellä. Vertailu edellisten vuosien laskentakantojen tuloksiin yli 17 000 yksilöstä ei anna riittävän luotettavaa kuvaa kannanarvioista. Tällaiset erot kanta-arvioissa eivät selity metsästyksellä, sivusaaliskuolleisuudella, luontaisilla vihollisilla, sairauksilla tai ympäristötekijöillä. Kalatalousalueen mielestä kanta-arvioita ei niiden epäluotettavuuden vuoksi voida yksin pitää lupamäärien kiintiöinnin perusteena. Vaikutus kalatalouteen ja vaelluskalastrategiaan</p> <p>Ylitiheillä hyljekannoilla on todistetusti suuri negatiivinen vaikutus syksyiseen vaellussiikojen mädinhankintaan Perämeren vaelluskalajokien suilla. Sama on tapahtunut muissakin jokisuissa, mm. Siika-, Kala- ja Pyhäjokeilla. Hylkeillä on negatiivinen vaikutus myös Tornion-Muonionjoen ja Simojoen vaelluskalakantoihin (merilohi, -taimen, vaellussiika ja nahkiainen). Itämerennorppan alimitoitettu metsästyskiintiö on myös selkeässä ristiriidassa MMM:n vaelluskalastrategian kanssa. Kemijoella on aloitettu mittavat ja pitkäjänteiset toimenpiteet vaelluskalastrategian tavoitteiden saavuttamiseksi. Pää tavoite on palauttaa merellisten vaelluskalojen luontainen kierto Kemi- ja Ounasjokeen. Hanke tulee kestämään vähintään 15-20 vuotta ja toteutuessaankin se vaatii jatkuvia tukitoimia. Ylisuuri ja jatkuvasti kasvava hyljekanta vähentää nyt ja jatkossa myös Kemijokeen pyrkivien vaelluskalojen määrää ja kalatalousalueen näkemys on, että hyljekannan jatkuva kasvattaminen vaikeuttaa ja pahimmillaan vesittää vaelluskalastrategian toteuttamista Kemijoella. Kalatalousalueen mielestä ministeriön tulee ratkaista, halutaanko huolehtia hyljekannan kasvattamisesta vai kalakantojen ja kalastuksen elinkelpoisuudesta. Kalatalousalueen mielestä lausunnolla oleva asetusluonnos ei ole linjassa kalastuksen ja kalakantojen hoidon ja vaelluskalastrategian kanssa.</p> <p>Metsästys on edelleen ainoa keino, jolla itämerennorppa voidaan saada ihmisaraksi. Lajilta puuttuva ihmisarkuus</p>	
--	---	--

	<p>vain lisää sen kalastukselle ja kalataloudelle aiheuttamia vahinkoja. Kalatalousalueiden mielestä myös lupaprosessia pitää nykyisestään vielä yksinkertaistaa. Metsästettävistä itämerennorpista tulee riittää ilmoitusvelvollisuus osoitteeseen omariista.fi, aivan kuten harmaahylkeillä. Tämä vähentäisi viranomaisten hallinnollista taakkaa ja turhaa byrokratiaa. Metsästysaika tulee yhdenmukaistaa Ruotsin kanssa, jolloin sekä itämerennorpan että harmaahylkeen osalta metsästysaika olisi 1.3.2019.-31.1.2020. Mitä myöhäisempään ajankohtaan aloitus siirtyy, sitä haastavammiksi myös metsästyksen olosuhteet jäätilanteen vuoksi muuttuvat.</p> <p>Kalatalousalueiden mielestä hylkeiden metsästys tulisi sallia myös Perämeren kansallispuiston alueella. Puistosta annetun asetuksen (538/1991) 4 §:n mukaan tämä olisi mahdollista Metsähallituksen luvalla, mikäli eläinlaji on lisääntynyt liikaa tai käynyt muuten vahingolliseksi. Kalastuksen, vaelluskalakantojen ja kalatalouden osalta hylkeiden kohdalla näin on kiistatta jo käynyt. Kansallispuiston tehtävänä ei ole suojella itsetarkoituksellisesti mitään lajia, mikäli selkeät perusteet kannan harventamiselle ovat olemassa. Metsästettävä saalis tulee lähtökohtaisesti saada hyödyntää kaupallisesti ja hylkeistä tehtävien tuotteiden kauppakielto tulee perustetomana ja haitallisena poistaa. Ainakin pienimuotoinen ja paikallinen hyljetuotteiden kaupallinen hyödyntäminen tulisi sallia jo pelkästään Perämeren rannikon kulttuurihistoriallisista syistä. On järjetöntä, että nykyään tällaiset suurriistalajit (itämerennorppa ja halli) jäävät käytännössä täysin hyödyntämättä eikä niitä pystytä käyttämään muualla kuin hylkeenmetsästäjien omissa talouksissa. Hyljetuotteiden kaupallinen hyödyntäminen ei ole koskaan ollut suurta ”bisnestä”, mutta pienimuotoinenkin hyödyntäminen lisäisi molempien lajien arvostusta merkittävinä riistalajeina ja saaliina. Sillä myös osaltaan katettaisiin kulu-ja, joita hylkeiden pyynnistä väistämättä syntyy. Samasta syystä kalatalousalue suosittelee lisäksi ns. tapporahan käyttöönottoa. Nykyinen käytäntö on omiaan vähentämään metsästystä entisestään, kun tavoitteena tulisi sen sijaan elvyttää ja ylläpitää vanhaa suomalaista eränkävynnin muotoa.</p> <p>Toinen vaihtoehto hyljekannan säätelyssä on, että valtio huolehtii itse ylisuuren kannan harventamisesta. Kustannustehokkuudessa se kyllä häviää selkeästi perinteiselle metsästykselle.</p> <p>Kolmantena ja huonoimpana vaihtoehtona on jättää kannansäätely kokonaan luonnon tehtäväksi, jolloin ravintopula ja taudit lopulta vähentävät voimakkaasti ylitiheit</p>	
--	--	--

	<p>populaatiot luonnon kantokykyä vastaavalle tasolle. Tämän vaihtoehdon varaan jättäminen on osoitus vastuuttomasta ja huonosta tavasta hoitaa riistakantoja.</p> <p>Metsästyksen helpottaminen ja saaliin kaupallisen jatkokäytön salliminen sekä tässä tilanteessa myös saaliista maksettava palkkio lisäävät metsästyksen kiinnostavuutta, ylläpitävät metsästyksen tietotaitoa ja metsästyskulttuurin säilymistä elinvoimaisena, jolla voi tulevaisuudessa olla ratkaisevan suuri merkitys hyljekantojen säätelyssä, kuten on tällä hetkellä hirvenmetsästyksessä.</p>	
Metsähallitus	<p>Metsähallitus pitää asetusluonnosta huolella valmisteltuna ja perusteltuna norpan kannan kehitykseen nähden. Metsähallitus esittää alla yksilöidymmin huomioita seuraavasti:</p> <p>Asetusluonnos on hyvin valmisteltu ja taustoitettu tutkimus- ja seurantatietoja hyödyntäen. Metsähallitus pitää lausuntoluonnoksessa esitettyjä rajoituksia metsästyksen tarkoituksenmukaisina kannan viimeaikaiseen kehitykseen nähden Suomessa ja Ruotsissa lajin levinneisyysalueella.</p> <p>Vuosien 2013-2018 luontodirektiivin raportoinnissa Itämeren norppakannan tilaa kuvataan epäsuotuisaksi, mutta paranevaksi. Tuoreemman IUCN:n vuoden 2015 luokituksen mukaan itämeren norppakanta ei ole uhanalainen, vaan luokitus on elinvoimainen (LC). Pohjanlahden kanta on kasvanut tasaisesti jo 20 vuoden ajan, mutta eteläisillä esiintymisalueilla kantojen kehitys ei ole ollut suotuisa. Metsästyksen ulkopuolelle onkin rajattu norpan eteläiset esiintymät. Metsästys keskittyy Pohjanlahdelle, jossa metsästyskiintiö yhdessä Ruotsin metsästyskiintiön kannasta vastaa noin 50 % keskimääräisestä 5 % kannan kasvusta metsästysalueella. Luonnonvarakeskuksen ja Ruotsin luonnonhistoriallisen museon kanta-arvioiden (laskentakanta 13600 yksilöä Perämeren alueella) mukaan itämeren norppakannan voidaan katsoa kestävän esitetyn enintään 300 norpan metsästyksen Pohjanlahdella.</p> <p>Kannan seurantaan olisi tärkeää jatkossakin osoittaa riittävät resurssit, koska nykyinen jäätalvien heikkeneminen saattaa vaikuttaa negatiivisesti kannan kehitykseen jatkossa.</p>	
Etelä-Suomen Merikalastajain liitto	<p>Etelä-Suomen Merikalastajain liitto on tutustunut asetusluonnokseen ja periaatteessa kannattaa esitystä. Haluamme kuitenkin huomauttaa, että itämerennorpan ja harmaahylkeen metsästyskiintiöitä täytyy kohdella täy-</p>	

	<p>sin erillisinä asioina. Hylkeenmetsästys niputetaan herkästi yhteen, vaikka eri merialueilla ja eri lajiin kohdistuva metsästys on eri asia. Tämä Perämeren-Merenkurkun kannanhoitoalueen itämerennorpan metsästyksen helpottaminen kiintiöllä ei saa olla esteenä hallin metsästyksen sääntelyn helpottamista Suomenlahdella.</p>	
<p>Simojoen ja Kuivaniemen kalatalousalue</p>	<p>Simojoen ja Kuivaniemen kalatalousalue lausuu, että 300 itämerennorpan kannanhoidollinen metsästyskiintiö Perämeren kannanhoitoalueella ei ole riittävä. Itämerennorppien metsästyskiintiö tulisi kalatalousalueen mielestä nostaa 600 yksilöön. Hallin laskentakantaan ja metsästyskiintiöön suhteutettu määrä ei vaarantaisi itämerennorppakannan kasvua ja elinvoimaisuutta.</p> <p>Kalatalousalue hämmästelee norppakantojen laskentojen tuloksia ruotsalaisten ja suomalaisten tutkijoiden välillä. Ruotsalaiset tutkijat ovat olleet sitä mieltä, että norppakanta ylittää 20000 yksilön rajan, kun taas viimeinen suomalainen laskenta antaa tulokseksi noin 13600 yksilöä Perämerellä. Lisäksi vertailu edellisten vuosien laskentakantojen tuloksiin yli 17000 yksilöstä antaa epäluotettavan kuvan kannanarvioista.</p> <p>MMM:n vaelluskalastrategia ja MMM :n alimitoitettu metsästyskiintiö ovat selkeästi ristiriidassa keskenään. Ylitiheillä hyljekannoilla on suuri heikentävä vaikutus syksyiseen vaellussiikojen mädin hankintaan Perämeren vaelluskalajokien suilla. Mädinhankinta Ii ja Kemijoessa on jo useana vuonna peräkkäin jäänyt heikoksi hylkeistä johtuen. Hylkeillä on myös negatiivinen vaikutus myös</p>	

	<p>Tornion-Muoniojoen ja Simojoen vaelluskalakan- toihin (merilohi, taimen, vaellussiika ja nahkia- nen).</p> <p>Kalatalousalueen mielestä tämä lausun- nolla oleva asetuserä ja vaelluska- lastrategia ovat erittäin huonosti sopu- soinnussa keskenään.</p> <p>Itämerennorपालta puuttuu ihmisarkuus ja se lisää sen kalastukselle ja kalataloudelle ai- heuttamia vahinkoja. Metsästys on edelleen ainoa keino, jolla laji voidaan saada ihmis- araksi. Kalatalousalueen mielestä lupapro- sessia tulisi yksinkertaistaa siten, että saa- liista riittäisi ilmoitusvelvollisuus alueelli- sen kiintiön puitteissa Suomen riistakes- kukselle. Metsästysajassa tulisi huomioida aikaistunut keväinen jäidenlähtö, joka on vaikeuttanut metsästystä entisestään . Kala- talousalueen mielestä Suomessa tulisi ottaa käyttöön Ruotsissa käytössä oleva metsäs- tysaika (1.3.2019 - 31.1.2020).</p> <p>Kalatalousalueen mielestä hylkeiden met- sästys tulisi sallia myös Perämeren kan- sallispuiston alueella rajoitetusti. Metsä- hallitus voisi antaa tähän luvan voimassa olevan asetuksen (538/1991) mukaisesti mikäli eläinlaji on lisääntynyt liikaa tai käynyt muuten vahingolliseksi. Hylkei- den osalta näin on jo kiistatta käynyt.</p> <p>Kalatalousalue vaatii suomalaisten päättä- jien puuttuvan hyljetuotteiden kauppakiel- toon. Ainakin pienimuotoinen ja paikalli- nen hyljetuotteiden kaupallinen hyödyntä- minen tulisi sallia . On järjetöntä, että ny- kyään näiden suurriistalajien (itämeren- norppa ja halli) hyljetuotteet jäävät täysin hyödyntämättä muutoin kuin hylkeenpyy- täjien omissa talouksissa. Kaupallinen hyödyntäminen kattaisi myös osaltaan</p>	
--	---	--

	niitä kuluja, joita hylkeiden pyynnistä syntyy.	
Intresseförening för en levande skärgård r.f.	<p>Den fortsatta tillväxten av gråsäl- och östersjövikarpopulationerna i Finlands havsområden orsakar årligen större problem för fiskerinäringen och för hotade fiskbestånd. Båda sälarterna har nu i flera år överskridit nivån för en gynnsam bevarandestatus. Vid gråsälräkningarna i Östersjöområdet våren 2015 räknades över 30 000 gråsäl och det verkliga antalet beräknar forskare ligga mellan 40 000 och 50 000 individer. År 2015 räknades 17 400 östersjövikare i Kvarken-Bottenvikens förvaltningsområde, och det verkliga antalet uppskattas till mellan 22 000 och 29 000 individer.</p> <p>Regeringen har satt som mål att höja nivån för den nuvarande fiskeriekonomiska verksamheten från 800 miljoner euro till över en miljard euro år 2020. De växande sälstammarna gör denna målsättning omöjlig att uppnå. Kommersiella fiskare har på många områden varit tvungna att upphöra med sitt fiske på grund av de växande sälstammarna. Möjligheten att bedriva ett lönsamt kommersiellt fiske har minskat rejält längs kusten på grund av sälstammarna. För att vi ska ha ett kommersiellt fiske kvar framöver och för att regeringens målsättning för den nationella fiskeriekonomiska omsättningen skall förverkligas krävs omedelbara förändringar i lagstiftningen kring säljakten.</p> <p>Majoriteten av säljakten äger rum före islossningen. Nuvarande milda och karta vintrar har lett till att isläggning inte ens sker på vissa områden. Viltcentralens beviljade kvoter för säljakt uppnås inte på grund av försvårad jakt efter islossningen och fångsterna ligger nu på under 20 % av jaktkvoterna. Klimatforskningens modelleringar visar att vintrarna i Norden kommer att förbli milda. För att sälstammarna skall nå både ekologiska och socioekonomiska hållbara nivåer, föreslår vi följande ändringar i lagstiftningen :</p> <p>1. Tillåten jakt året om</p> <p>Vi föreslår att punkterna 7 och 8 i jaktförordningen 24 § tas bort så att jakt tillåts året om på gråsäl längs hela Finlands kust- och havsområde och på östersjövikare i Kvarken- Bottenvikens förvaltningsområde. För tiden 1.1 - 15.4 kunde tilläggas en begränsning om att honor med en kut i omedelbar närhet fredas. För att identifiera</p>	

	<p>honor med kut 1.1 - 15.4 tillåts jakt enbart då sälarna befinner sig på en fast yta.</p> <p>2. Jakt på sälskyddsområden</p> <p>Enligt statsrådets förordning 736/2001 har sju sälskyddsområden inrättats längs Finlands kust för att skydda gråsäl, och för att tillförsäkra dem en ostörd livsmiljö, för att befrämja vetenskaplig forskning och uppföljning av sälbeståndet. I Kvarken har inrättats ett område kring Snipansgrund-Medelkallan. Området ligger ofta under havsytan under den tid gråsälerna anses som mest känslig under pälsbytesperioden. Därför finns gråsälerna inte på området under vårvintern och våren, utan den anländer till området först i mitten av juni. Området utgör ur en etisk synvinkel de bästa jaktområdena längs kusten efter att sälarna anlänt.</p> <p>Enligt Vilt- och fiskeriforskningsinstitutets utredningar har sälskyddsområdet en negativ inverkan på det kommersiella sikfisket i Kvarken. På grund av de ekonomiska och sociala konsekvenserna av sälskyddsområdet i Kvarken samt de fortsatt växande sälstammarna föreslår vi att sälskyddsområdet Snipansgrund-Medelkallan upphävs.</p>	
Suomen hylkeenpyytäjät	<p>Norppa</p> <p>Yleisesti kannan tilasta ja metsästyksestä</p> <p>Norppakanta kasvaa ja voi hyvin, steriliteettiä aiheuttava kohdunkuroumaa ei ole juuri tavattu. Lentolaskentojen tulokset ovat osoittaneet kaksinkertaisia kantoja verrattuina edellisvuosien tuloksiin, hylkeenpyytäjien havainnot norppakannan todellisesta tilasta näyttävät viimeinkin siirtyneet myös riistantutkimuksen statistiikkaan. Norppakannan kooksi arvioidaan siis noin 20 000 yksilöä. Kanta on saavuttanut ja jopa ohittanut 10 000 yksilön rajan jota on yleisesti pidetty suojelujärjestöjen lausunnoissa metsästettävän kannan minimirajana.</p> <p>Suurin sallittu saalismäärä Edellä mainituista syistä johon Suomen hylkeenpyytäjät ry pitää norpan suurinta sallittua saalismäärä riittämättömänä.</p> <p>Esitämme kokonaissaalismääräksi 500 yksilöä josta 450 yksilöä suunnataan Perämeren/Merenkurkun kannanhoitoalueelle, 50 yksilöä varataan muiden kannanhoitoalueiden käyttöön metsästyslain 10 § mukaisina pyyntilupina. Kyseisillä saalimäärillä ei vaaranneta norpan kannan kasvua, käytännössä norpan metsästyksen aloit-</p>	

	<p>tamisen vaikutukset ovat samat kuin harmaahylkeen tapauksessa. Kanta jatkaa kasvuaan ja ihmisarkuus palautuu. Ihmisarkuuden palautumisen myötä myös norpan vierailut kalanpyydyksissä tulevat vähentymään ja sitä kautta sivusaaliskuolleisuus tulee pienenemään. Lisäksi norpanmetsästyksen pyyntiluvanvaraisuus tulee poistaa Perämeren/Merenkurkun kannanhoitoalueella ja norpanpyynti muuttaa kiintiömetsästykseksi kuten hallin tai karhun metsästyksen. Mikäli halutaan (hallitusohjelman mukaan) turvata ammatillisen kalastuksen edellytykset ja vähentää vahinkoja on tehtävä seuraavat toimenpiteet. Otetaan käyttöön korvaus vahinkoja aiheuttavien hylkeiden poistosta aiheutuvista kuluista.</p> <p>On otettava tarkasteluun luonnonsuojelualueiden vaikutus hylkeenpyynnin rajoittimina, esim. linnustonsuojelualueilla tulee voida metsästä hyljeitä. Harmaahylkeen suojelua varten perustetut hylkeensuojelualueet on poistettava lainsäädännöstä.</p> <p>Edellisen hallituksen yksi kärkihankkeista oli vaeltavien ja uhanalaisten kalakantojen elvyttäminen - Hanke päättyi vuoden 2018 lopussa. Maa- ja metsätalousministeriö sijoitti vaelluskalakantoja elvyttäviin toimenpiteisiin yhteensä 7,85 miljoonaa euroa vuosina 2016–2018. Vaelluskaloja kohtaan on kiinnostusta myös hylkeillä, on olemassa vaara, että vaelluskalojen elvyttämiseen käytetyt varat kohdistuvat hyljekantojen hyvinvointiin. Lohen rannikkokalastusta säädellään nykyään kalastajakohtaisilla saaliskiintiöillä, hylkeille ei voida asettaa vastaavia. Hyljekantojen vaikutuksista kalastoon on tehty useita tutkimuksia, osa tutkimuksista on ollut täysin tarkoitushakuisia, on esim. tutkittu hyljekantojen predaatiota Selkämerellä ja todettu ettei hylje syö lohen ja taimenen smoltteja. Toisaalta Perämerellä tutkituista harmaahylkeistä 10%:lla oli istutuskalojen carlin-merkkejä mahassaan (P.Suuronen, E. Lehtonen RKL 2008-2009).</p> <p>Oli miten oli, yksi asia on kuitenkin selvä, tai ainakin pitäisi olla selvä kaikille, kaksinkertainen hyljekanta syö kaksinkertaisen määrän kalaa, ja nykyisellä hyljekantojen kasvuvauhdilla kannat kaksinkertaistuvat noin 5-6 vuoden välein.</p> <p>Lopuksi</p> <p>Hylkeenpyynnin estämiseksi tehdään töitä useilla tahoilla, liikkeellä on niin virkamiehiä kuin poliitikkoja sekä kansalaisjärjestöjä että monikansallisia ympäristöliikkeitä.</p> <p>Viimeisin osoitus ko. tahojen järjenvastaisesta toiminnasta oli EU:n asettama hyljetuotteiden myyntikielto.</p>	
--	--	--

	<p>Suomella ja Ruotsilla ollut poikkeus voittoa tavoittelemattomaan hyljetuotekauppaan katsottiin WTO:n sääntöjen vastaiseksi. Hyljetuotteiden markkinoille saattaminen siis kiellettiin, samalla romutettiin yksi metsästyksen vanhimmista ja tärkeimmistä periaatteista, saaliin hyödyntäminen. Hylkeestä uhkaa tulla pelkästään vahinkoeläin ja on vaarana että saaliin arvostus tulee romahdamaan.</p> <p>Kun hyljekannat ovat (pyynnistä huolimatta) jatkaneet voimakasta kasvuaan ei kokonaiskantaan ja sen kykyyn kestää metsästystä kiinnitetä huomiota, julkisuuteen tulee lausuntoja joissa arvioidaan hyljekantojen kasvuprosentteja ja niiden lukuarvoja, lisäksi näitä lukuja muokataan halutuiksi, esitetään uhanalaisia osakantoja yms. hylkeillä ”pitää mennä” huonosti. Näiden sijaan tulee miettiä kokonaisuutta, kuinka monta hyljettä Itämereen todella mahtuu, miten hyljekantoja voidaan ikinä rajoittaa? Nykyisellä metsästyspotentiaalilla, ei mitenkään, kanta tulee rajoittumaan vasta kun Itämeren kantokyky sitä rajoittaa, entä mitä on menetetty siinä tilanteessa? Rannikkokalastus, -kalastajat, merilohi, meritaimen, vaellussiika ja lopulta myös hyljekannat?</p> <p>Lainaankin ruotsalaisen tutkijan Sven Gunnar Lunnerydin lausuntoa (Svensk Jakt 08 maj 2015) jossa hän arvioi seuraavasti hyljekantojen sääntelyyn riittävät metsästysmäärät: Forskaren Sven-Gunnar Lunneryd uppskattar den årliga tillväxten för de olika sälarterna i våra vatten är enligt följande:</p> <p>Vikare 1.000 Gråsäl 4.000 Knubbsäl 2.000</p> <p>För att minska sälstammarna krävs att det skjuts fler sälar än som föds. Och att göra det i våra historiskt rekordstora sälstammar krävs att det skjuts minst 7.000 individer per år!</p> <p>Itämerellä on siis ammuttava vähintään 7000 hyljeyksilöä joka vuosi, mikäli kantaa ei haluta kasvattaa etisestään. Hyljekantoja on säänneltävä ihmisen toimesta. Hyljekantoja ja toisaalta Itämeren kantokykyä on arvioitava laajemmin ja hylkeiden hoitosuunnitelma on uudistettava vastamaan nykyisen hyljekannan kasvun vastamaa biologista ja sosioekonomista tilaa. On muistettava, että hyljepolitiikka on myös suurpetopolitiikkaa ja siinä esim. suden kohdalla tapahtuneita virheitä ei ole syytä toistaa merellisissä olosuhteissa. Hylkeiden statuksen muuttumisen arvokkaan riistaeläimestä tavattaessa ”upotettavaksi” tuhoeläimeksi ei voi olla minkään etupiirin intresseissä, hylkeenpyynti pohjoisella Itämerellä</p>	
--	---	--

	<p>on ikivanha kulttuuriperinne, joka on turvannut vuosituhansia hylkeen ja ihmisen kestävän suhteen. Suomen ja Ruotsin pitää yhdessä nostaa pyyntiperinne suojelukohteeksi ja -keinoksi, josta tulee olla ylpeitä.</p> <p>Tuota ikivanhaa kulttuuriperinnettä on siis nyt harjoitettu parina viime keväänä ja uusia pyytäjiä on ilahduttavasti ilmaantunut, pyynti on äärimmäisen vaativaa ja vaaratilanteilta ei ole kokonaan välttytty.</p> <p>MMM:n tulee huomioida uudet norpanpyytäjät ja asettaa Riistakeskuksen tavoitteeksi kouluttaa uudet (ja miksei vanhatkin) hylkeenpyytäjät norpanpyynnin tekniikoihin, ei ole syytä altistaa ketään hengenvaaraan jääpyynnin yhteydessä, koulutukseen on syytä varata myös rahaa.</p>	
<p>Perämeren Kala- talousyhteisöjen Liitto ry</p>	<p>Perämeren kalatalousyhteisöjen liitto katsoo, että on hyvä, että asetuksella ei edelleenkään rajoiteta vahinkoperusteisten lupien määrää. Kalatalousalueet kuitenkin lausuvat, että 300 itämerennorpan kannanhoidollinen metsästyskiintiö Perämeren-Merenkurkun kannanhoitoalueella ei ole riittävä. Perämeren itämerennorppakanta on niin runsaslukuinen, että hallin laskentakantaan ja metsästyskiintiöön suhteutettuna itämerennorppien metsästyskiintiö voidaan nostaa 600 yksilöön Perämeren-Merenkurkun kannanhoitoalueella. Tämä määrä ei vaarantaisi itämerennorppakannan kasvua ja elinvoimaisuutta. Perämerellä itämerennorppakanta ylittää selvästi 20 000 yksilön rajan. Tällä hetkellä vuotuinen kasvuvauhti (> 5 %) Perämerellä on siis minimissään yli 1000 uutta norppayksilöä/vuosi.</p> <p>Perämeren kalatalousyhteisöjen liitto edellyttää jatkossa, että ministeriö julkistaa itämerennorpan sekä harmaahylkeen vuosittaisen laskentojen perusteella tehdyn kanta-arvion. Nykyinen tilanne antaa mahdollisuuden osoittaa kritiikkiä metsästäystä kohtaan, koska Luonnonvarakeskus tiedottaa vuosittaisen laskennan tuloksen, joka vaihtelee suuresti vuosien välillä. Lyhyiden uutisotsikoiden ja suuren yleisön näkemien, lyhyiden "klikkiotsikoiden" valossa käsitykset merihyljekantojen tilan kehityksestä ovat edelleen vinoutuneet. Yleisenä mielipiteenä esiintyy edelleen kyseisten lajien uhanalaisuus, suojelun tarve ja harvinaisuus, vaikka todellisuutta on, että merihyljekannat ovat kasvaneet ennätysmäisen nopeasti viimeisen 20- vuoden ajan. Niin ikään metsästäystä kyseenalaistetaan. Taustalla ovat myös ihmisten sympatiat hellyttävän näköisiä kuutteja kohtaan. Itämerennorpan kohdalla sekoittaminen saimaannorppaan on myös ilmeistä. Eläinyksilöön kohdistuva empatia ei kuitenkaan saa olla riistaeläinlajin kannanhoidon perusteena.</p>	

	<p>Merihylkeen ainoa vihollinen on ihminen, ja tällöin on myös yhteiskunnan vastuulla varmistaa, etteivät eläinlajin kannat kasva liiaksi aiheuttaen voimakasta tautiriskin kasvamista, haitallisia vaikutuksia muihin eläinlajeihin ja meren ekologiaan sekä yhä kasvavaa haittaa vastuullisesti toimivien kalastajien sekä kalakantoja hoitavien tahojen osalle. Yhteiskunnallista vastuullisuutta on mahdollistaa kasvavan kannan verottaminen eläinlajin terveyden sekä sen aiheuttamien haittojen vuoksi. Ministeriön tulee ohjeistaa Luonnonvarakeskus tiedottamaan kantojen kehityksen ja viimeisten laskentojen perusteella kanta-arvio. Ministeriön tulee ottaa vastuu eläinkantojen tilan oikeellisesta tiedottamisesta.</p> <p>Itämerennorpan tulevaisuuden uhaksi esitetty ilmastonmuutoksen vaikutus ei ole peruste kasvattaa kantaa mahdollisimman suureksi. Mikäli merijää ohenee ja jäätälvet lyhenevät vaikeuttaen norpan pesintää, ei itämerennorppakannan koolla ole merkitystä lajin selviytymiselle. Perämeren lisääntymisalueen jääpeitteen mahdollinen puuttuminen tulevaisuudessa aiheuttaa lajille kriisin, mutta kannan suuri koko hitaasti muuttuvissa ympäristöoloissa ei takaa lajin selviytymistä. Enemmänkin tulee kiinnittää huomiota tiedonkeruun laatuun, kannansäätelytoimenpiteiden oikea-aikaisuuteen, sekä siihen, että on olemassa metsästäjiä sekä kalastajia, joiden intressissä on hyljekantojen vastuullinen hyödyntäminen riistana. Perämeren kaupalliset kalastajat työskentelevät merihylkeiden asuttamassa ympäristössä, ja ovat siten avainasemassa myös merihylkeisiin liittyvien ongelmien ratkaisussa. Säädellyn kannanverotuksen ohella paras tapa varmistaa riistalajin säilyminen, on taata sen pyynnille ja saaliin käytölle taloudelliset edellytykset.</p> <p>Tässä suhteessa EU:n ja WTO:n hyljetuotteiden kauppakielto asettaa itämerennorppakannalle suurimman esteen hallita kannanhoitoa muuttuvassa ilmastossa. Olemme arvioineet, että tämän hetkisillä pyyntiluvilla merihyljesaaliimme markkina-arvo on yli 1 miljoonaa euroa eri tuotteiksi jalostettuna. Kansantaloudellisesti oli verrattain paljon hyödyllisempää sallia hyljetuotteiden markkinointi, kuin panostaa heikosti tulosta tuottavaan hylkeiden kalastusvahinkojen korvaamiseen. On todettava, että hyljetuotteiden kaupan taloudellinen merkitys koski erityisesti rannikon pieniä luonnontuote- ja käsityöyrityksiä, kaupallinen kalastus mukaan lukien. Hyljesaalis hajautuu pitkin metsästyskautta ja pitkää rannikkomme. Tästä johtuen, se tulee olemaan pääasiassa pieni-</p>	
--	--	--

	<p>muotoisen yritystoiminnan raaka-aine. Hyljeriistan taloudellinen hyödyntäminen koskee täten laajaa joukkoa rannikon pienyrittäjiä.</p> <p>Lausunnolla oleva asetusluonnos ja vaelluskalastrategia ovat keskenään sopusoinnussa. Itämerennorpan alimitoitettu metsästyskiintiö on myös selkeässä ristiriidassa MMM:n vaelluskalastrategian kanssa. Ylitiheillä hyljekannoilla on todistetusti suuri negatiivinen vaikutus syksyiseen vaellussiikojen mädinhankintaan Perämeren vaelluskalajokien suilla. Esimerkiksi Iijoen ja Kemijoen mädinhankinta on jo useana perättäisenä vuonna jäänyt heikoksi nimenomaan hylkeistä johtuen. Sama on tapahtunut muissakin jokisuissa, mm. Siika-, Pyhä- ja Kalajoella. Hylkeillä on negatiivinen vaikutus myös Tornion-Muonionjoen ja Simojoen vaelluskalakantoihin (merilohi, -taimen, vaellussiika ja nahkiainen).</p> <p>Metsästys on edelleen ainoa keino, jolla itämerennorppa voidaan saada ihmisaraksi. Lajilta puuttuva ihmisarkuus lisää sen kalastukselle ja kalataloudelle aiheuttamia vahinkoja. Kalatalousalueiden mielestä myös lupaprosessia pitää nykyisestäään vielä suoraviivaistaa. Saaliiksi saatavista itämerennorpista riittää ilmoitusvelvollisuus alueellisen kiintiön puitteissa Suomen riistakeskukselle, kuten harmaahylkeellä. Tämä vähentäisi viranomaisten hallinnollista taakkaa ja ylimääräistä byrokratiaa. Lisäksi metsästysaikaa tulisi aikaistaa sekä itämerennorppaan että harmaahylkeen osalta. Metsästyskauden aloituksessa pitäisi ottaa mallia Ruotsin metsästysajasta (1.3.2019-31.1.2020). Keväinen jäidenlähtö Perämerellä on selvästi aikaistunut ja hylkeiden kevätmetsästys jäiltä on sen myötä vaikeutunut entisestään. Itämerennorpat ovat saaneet kuuttinsa vieroitetuksi jo reilusti ennen huhtikuun puoliväliä. Näillä perusteilla Ruotsin mallin mukainen metsästysaika on otettava käyttöön Suomessakin.</p> <p>Hylkeenmetsästys tulisi hallitusti sallia myös Perämeren kansallispuiston alueella. Puistosta annetun asetuksen (538/1991) 4 §:n mukaan tämä olisi mahdollista Metsähallituksen luvalla, mikäli eläinlaji on lisääntynyt liikaa tai käynyt muuten vahingolliseksi. Kalastuksen, vaelluskalakantojen ja kalatalouden osalta hylkeiden kohdalla näin on kiistatta jo käynyt.</p>	
Nylands fiskarförbund	Nylands fiskarförbund ställer sig positivt till förslaget. Östersjöbassängens viktigaste förökningsområden för östersjöloxen, havsöringen och vandringsiken ligger i nordligaste delen av Bottenviken, Torne-, Simo- samt	

	<p>Kalixälven. Ynglens (som färdas från älvarna till havsvandringen) möjlighet att överleva är helt avgörande för de ovannämnda fiskarternas stammar i hela området. Det hela tiden växande vikarbeståndet är ett allvarligt hot för ynglen när de tar sig från åmynningarna till det öppna havet för att växa. Vikaren äter ju hellre fisk i mindre storleksklass än sälen, så inverkan för fiskbestånden kan vara mycket effektiv. Områdets vikarbestånd har redan för länge sen passerat nivån som garanterar stammens livskraft. Numera förorsakar den hela tiden växande vikarstammen ett allvarligt hot för lax-, öring- samt vandringssik-stammarna kring hela Östersjön. Speciellt för havsöringens, men också östersjölaxens del blir framtiden ännu dystrare om inte vikarbeståndet blir effektivt reglerat.</p> <p>I den snara framtiden borde antalet jakt lov höjas till åtminstone till 500 st.</p>	
Suomen riistakeskus	<p>Suomen riistakeskus pitää asetusluonnosta pääosin tarkoituksenmukaisena. Suomen riistakeskuksella ei ole huomautettavaa itämerennorppan metsästystä koskevista maantieteellisestä rajauksesta. Suomen riistakeskus tuo esille, että itämerennorppakannan kasvusta ja metsästysajan pidentämisestä johtuen pyyntilupien nojalla tapahtuvassa pyynnissä on saatu kuluneena metsästysvuonna selvästi aiempaa enemmän saalista. Suomen riistakeskuksen tietojen mukaan 1.7.2019 mennessä pyyntiluvilla tapahtuneessa pyynnissä oli saatu saaliiksi 265 itämerennorppaa.</p> <p>Suomen riistakeskus esittää, että itämerennorppaa koskevaa suurinta sallittua saalismäärää nostettaisiin 360 yksilöön, jotta itämerennorppien ammattikalastukselle aiheuttamia haittoja voidaan vähentää. Suomen riistakeskus arvio, että tämän verran korotettunakaan suurin sallittu saalismäärä ei uhkaa itämerennorppakannan suotuisaa kehitystä, koska Ruotsin (300 yksilöä) ja Suomen sallima pyyntimäärä on edelleen selvästi pienempi kuin kannan arvioitu vuotuinen kasvuvauhti.</p>	
	<p>Rannikko-Pohjanmaan alueelliselta riistaneuvostolta saatiin palautetta asetusluonnoksesta. Palautteen mukaan pidempi metsästysaika on vaikuttanut kaatoprosenttiin positiivisesti. Lupamäärä on kannan kasvun suhteen liian alhainen ja sitä pitäisi nostaa ainakin sadalla, jotta vahinkoihin pystyttäisiin enemmän vaikuttamaan.</p>	
Luonnonvarakeskus	<p>Norppien laskentamenetelmä sisältää runsaasti epävarmuustekijöitä ja muuttuva ilmasto luo ennustamattoman riskitekijän Itämeren norppakannan tulevaisuudelle, joten ihmislähtöinen poisto tulee olla tarkoin säädeltyä. Jo</p>	

	<p>nyt on havaittu, että norppien kunto on heikompi huonoina jäätälvinä kuin hyvinä jäätälvinä. Hylkeillä naaraiden kunnon tiedetään puolestaan heijastuvan kannan lisääntymistehoon ja siten myös kasvukertoimeen. Luonnonvarakeskus näkeekin hyvänä, että metsästettävien itämerennorppien ns. kannanhoidollisen metsästyksen kiintiö pysyy edelleen maltillisena ja kohdistuu vain Perämeren-</p> <p>Merenkurkun kannanhoitoalueelle, jossa kanta on runsain ja myös mahdollinen vahinkovaikutus suurin.</p>	
Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK r.y.	<p>MTK kannattaa esitettyä kiintiötä, jonka arvioidaan riittävän myös tulevana metsästyskautena. Kokonaisuutena hylkeiden kannanhallinta on kuitenkin epätydyttävässä tilanteessa. Metsästyksen volyymin tulisi lisätä. Hylkeet aiheuttavat merkittäviä vahinkoja kalastajien ja kalan kasvattajien elinkeinotoiminnalle. Suorien saalis- ja pyydysvahinkojen lisäksi hylkeet ovat paikallisesti tehneet perinteisen verkkokalastuksen kannattamattomaksi ja ammattikalastajat ovat joutuneet investoimaan kalliisiin hylkeen kestäviin pyydysmalleihin. Kalastuselinkeinojen kannattavuus on heikentynyt hylkeistä aiheutuvien haittojen vuoksi merkittävästi.</p>	
Suomen luonnonsuojeluliitto	<p>Suomen luonnonsuojeluliitto ei kannata itämerennorpan pyyntikiintiön pitämistä Pohjanlahdella 300 hylkeen tasolla vaan sitä pitää laskea. Ruotsi on nostanut omaa kiintiötään, joten sen pyynnin lisäämisen vaikutuksia maiden yhteiseen norppakantaan tulee seurata. Norppakannan tämän vuoden laskentatulosta ei ole tätä kirjoitettaessa vielä tiedossa. Lisäksi ilmastonmuutos on jatkossa tulossa yhä useampana vuonna norpan pesintää haittaavaksi tekijäksi myös Perämerellä. Tämä korostaa pyynnin maltillisena pitämisen tärkeyttä.</p>	
	<p>On tärkeää, että norppalaskentoja tehostetaan yhdessä Ruotsin kanssa, jotta norppakannan koko saadaan selvitettyä nykyistä paremmin. Se vaatii myös metodiikan kehittämistä (esim. merkintä ja telemetria).</p>	
	<p>Suomen luonnonsuojeluliitto esittää, että itämerennorpan pyyntikiintiö annetaan vain yhdeksi metsästysvuodeksi ja että se on korkeintaan 150 yksilöä.</p>	
	<p>Lisäksi itämerennorpan eteläisille kannoille tulee tehdä oma hoitosuunnitelma.</p>	
Suomen ammattikalastajaliitto ry (SAKL)	<p>Viittaamme hallin metsästyksen antamaamme lausuntoon. Kyseisessä lausunnossa esille tuodut seikat pätevät hyvin pitkälle myös itämeren norppaan erityisesti Perämeren ja Merenkurkun osalta. Norppa on lisääntynyt myös Selkämerellä ja vaikuttaa alueen kalastukseen haitallisesti.</p>	

	<p>Pyyntilupien määrä (300 kappaletta) itämeren norpan metsästämiseksi Perämeren-Merenkurkun kannanhoitoalueella on kannatettava vaikkakin täysin riittämätön ottaen huomioon tiedot norppakannan koosta (yli 20 000). On myönteistä, että kannanhoidollinen metsästys on tuottanut myös tulosta (236 norppaa metsästysvuonna 2018-2019). Metsästysajan muuttaminen 1.6.2018 alkaen voi edelleen lisätä pyyntilupien tarvetta ja näin olleen tulisi lisätä pyyntilupien määrää.</p>	
	<p>Hallitusohjelmassa on myös huomioitu hyljekannan hoitosuunnitelma. Hoitosuunnitelma tulisi saada valmiiksi mahdollisimman pian ja suunnitelmassa tulisi olla tehokkaita toimia ongelman hoitamiseksi. Suunnitelma ei pelkästään voi olla hyljekantojen hoivasuunnitelma, vaan siinä tulisi myös tehokkaammin huomioida kalastus- ja kalankasvatuseräkeinojen tarpeet sekä kalakan- tojen hyvinvointi.</p>	
Suomen Metsästäjäliitto	<p>Metsästäjäliitto katsoo, että Suomen kiintiötä tulisi nostaa 350 yksilöön. Kannan kasvu ja vahinkokehitys puoltavat tehokkaampaa metsästystä, joka ei edelleenkään silti rajoita itämerenorppakantaa. Metsästyksen onnistuminen on hyvin sääriippuvaista, mutta hyvien olosuhteiden sattuessa esitetty 300 kiintiö saattaa rajoittaa pyyntiä turhaan.</p>	
	<p>Metsästäjäliitto pitää pyynnin rajausta Perämeren-Merenkurkun kannanhoitoalueelle perusteltuna.</p>	
Siikajoen kalatalousalue, Siikajoen Osakaskunta, Kalajoen ja Pyhäjoen kalatalousalue	<p>Siikajoen kalatalousalueen/Osakaskunnan, Kalajoen ja Pyhäjoen kalatalousalueen mielestä on hyvä, että asetuksella ei edelleenkään rajoiteta vahinkoperusteisten lupien määrää.</p> <p>Osakaskunta lausuu, että 300 itämerenorpan kannanhoidollinen metsästyskiintiö Perämeren-Merenkurkun kannanhoitoalueella ei ole riittävä. Perämeren itämerenorppakanta on niin runsaslukuinen, että hallin laskentakantaan ja metsästyskiintiöön suhteutettuna itämerenorppien metsästyskiintiö pitäisi kalatalousalueiden mielestä nostaa 500 yksilöön Perämeren-Merenkurkun kannanhoitoalueella.</p> <p>Metsästyskiintiön nostaminen 500 yksilön ei vaarantaisi itämerenorppakannan kasvua ja elinvoimaisuutta. Ruotsalaiset tutkijat ovat jo pitkään olleet sitä mieltä, että Perämerellä itämerenorppakanta ylittää 20 000 yksilön rajan. Tällä hetkellä vuotuinen kasvuvauhti (> 5 %) Perämerellä on siis minimissään yli 1000 uutta norppayksilöä/vuosi. Osakaskunta ihmettelee laskentojen tuloksia, joissa on useiden tuhansien yksilöiden eroja peräkkäisten vuosien välillä.</p>	

	<p>Viimeisin laskentakanta antoi tulokseksi noin 13 600 yksilöä Perämerellä. Vertailu edellisten vuosien laskentakantojen tuloksiin yli 17 000 yksilöstä ei anna riittävän luotettavaa kuvaa kannanarvioista. Tällaiset erot kantarvioissa eivät selity metsästyksellä, sivusaaliskuoletuksella, luontaisilla vihollisilla, sairauksilla tai ympäristötekijöillä.</p> <p>Itämerennorpan alimitoitettu metsästyskiintiö on myös selkeässä ristiriidassa MMM:n vaelluskalastrategian kanssa. Ylitiheillä hyljekannoilla on todistettusti suuri negatiivinen vaikutus syksyiseen vaellussiikojen mädinhankintaan Perämeren vaelluskalajokien suilla. Esimerkiksi Iijoen ja Kemijoen mädinhankinta on jo useana perättäisenä vuonna jäänyt heikoksi nimenomaan hylkeistä johtuen. Sama on tapahtunut muissakin jokisuissa, mm. Siika-, Kala- ja Pyhäjoella.</p> <p>Hylkeillä on negatiivinen vaikutus myös Tornion-Muonionjoen ja Simojoen vaelluskalakantoihin (merilohi, -taimen, vaellussiika ja nahkiainen). Kalatalousalueet kysyvätkin miten tämä lausunnolla oleva asetusluonnos ja vaelluskalastrategia ovat keskenään sopusoinnussa? Erittäin huonosti meidän mielestämme.</p> <p>Metsästys on edelleen ainoa keino, jolla itämerennorppa voidaan saada ihmisaraksi. Lajilta puuttuva ihmisarkuus lisää sen kalastukselle ja kalataloudelle aiheuttamia vahinkoja. Osakaskunnan mielestä myös lupaprosessia pitää nykyisestäään vielä suoraviivaistaa. Saaliiksi saatavista itämerennorpista riittäisi ilmoitusvelvollisuus alueellisen kiintiön puitteissa Suomen riistakeskukselle, aivan kuten harmaahylkeillä. Tämä vähentäisi viranomaisien hallinnollista taakkaa ja ylimääräistä byrokratiaa. Lisäksi metsästysaikaa tulisi aikaistaa sekä itämerennorpan että harmaahylkeen osalta. Metsästyskauden aloituksessa pitäisi ottaa mallia Ruotsin metsästysajasta (1.3.20xx-31.1.20xx).</p> <p>Osakaskunnan mielestä hylkeiden metsästys tulisi hallitusti sallia myös Perämeren kansallispuiston alueella. Puistosta annetun asetuksen (538/1991) 4 §:n mukaan tämä olisi mahdollista Metsähallituksen luvalla, mikäli eläinlaji on lisääntynyt liikaa tai käynyt muuten vahingolliseksi. Kalastuksen, vaelluskalakantojen ja kalatalouden hoidon kannalta hylkeiden kohdalla eläinlaji on lisääntynyt liikaa ja käynyt muuten haitalliseksi.</p> <p>Metsästettävä saalis pitäisi lisäksi hyödyntää, muutenhan suorastaan tuhlataan luonnonvaroja. Erittäin tärkeä</p>	
--	--	--

	<p>seikka mihin kalatalousalueet vaativat suomalaisten päättäjien puuttuvan, on hyljetuotteiden kauppakielto. Ainakin pienimuotoinen ja paikallinen hyljetuotteiden kaupallinen hyödyntäminen tulisi sallia, onhan hylkeistä saatavien traanin, nahkojen, lihojen ja luiden käyttö kuulunut hyvin tiiviisti Perämeren rannikon kulttuuriperintöön ja -historiaan. On järjetöntä, että nykyään tällaiset suurriistalajit (itämerennorppa ja halli) jäävät käytännössä täysin hyödyntämättä eikä niitä pystytä hyödyntämään muualla kuin hylkeenpyytäjien omissa talouksissa. Hyljetuotteiden kaupallinen hyödyntäminen ei ole koskaan ollut suurta ”bisnestä”, mutta edes pienimuotoinen hyödyntäminen lisääisi molempien lajien arvostusta merkittävinä riistalajeina ja saaliina. Kaupallisen hyödyntämisen myötä pyytäjät saisivat katettua myynnistä saaduilla tuloilla kuluja, joita hylkeiden pyynnistä väistämättä syntyy.</p> <p>Mikäli hyljetuotteiden kaupallista hyödyntämistä ei sallita tulisi saaliille osoittaa pyyntipalkkio, jotta pyytäjät saisivat korvauksen pyynnistä syntyville kustannuksille.</p>	
Luonnonsuojeluliitto Tapiola	<p>Liitto muistuttaa ministeriötä edelleen siitä, että itämerennorppa on ollut yleinen myös Suomenlahdella ja kannan keskittyessä Perämerelle koko kanta on haavoittuvainen rajallisen esiintymisalueensa johdosta. Kuten muidenkin hylkeiden osalta, Liitto näkee parhaana keinona konfliktien estämiseksi siirtymisen hyljeturvallisten pyydysten käyttöön.</p>	
	<p>Liitto esittää myös, kuten muidenkin hylkeiden suhteen, tulisi ottaa huomioon mahdolliset ilmaston lämpenemisestä koituvat ongelmat jatkossa. Jääpeitteisen ajan lyhentyessä voivat seuraukset merihylkeille olla arvaamattomat.</p>	
WWF	<p>Esitys tarkoittaisi suurimman sallitun saalismäärän pitämistä Suomessa samalla tasolla kuin kahtena edellisellä metsästysvuonna. Perämeren norppakantaan kohdistuva kokonaisverotus olisi esityksen mukaan kuitenkin edelleen kasvussa, sillä Ruotsi on korottanut omaa kiintiötään 130 yksilöstä kahteen sataan. Täysimääräisesti toteutuessaan Suomen ja Ruotsin kiintiöt tarkoittaisivat 500 norpan metsästysverotusta, joka vastaisi kannan todellisesta koosta ja kasvuvauhdista riippuen vähintään 50% kannan vuotuisesta kasvusta.</p> <p>Koska Perämeren norppakanta on Suomen ja Ruotsin yhteinen, sen hoidosta ja pyyntikiintiöstä tulee sopia yhdessä Ruotsin kanssa. Parannuksena aiempien vuosien vastaavien esityksen taustamuistiossa nyt toista kertaa korostetaan yhteistyötä Ruotsin ja Suomen viranomaisien välillä kannanhoidon suunnittelussa. WWF vaati tätä lausunnoissaan vuosia.</p>	

Norppa on aikanaan ollut Itämeren runsain hylje. Sata vuotta sitten itämerennorppia oli metsästystilastoista arvioituna noin 200 000 yksilöä. Pitkään kestänyt liiallinen pyynti ja ympäristömyrkköjen aiheuttama lisääntymiskyvyttömyys romahduttivat kannan 1900-luvun loppuun mennessä muutamaa prosenttiin alkuperäisestä. Nyt itämerennorpan kokonaiskanta on vain kymmenisen prosenttia entisestä ja se on pirstoutunut erillisiksi osakannoiksi, joista vain Perämeren kanta on hitaasti kasvava. Itämeren suojelukomissio (HELCOM) on luokitellut itämerennorpan uhanalaiseksi (vaarantunut, VU). Syynä tähän on kannan pieni koko, heikko kasvunopeus ja ilmastonmuutoksen aiheuttama uhka. Näistä ilmastonmuutoksen aiheuttama uhka on nopeasti kasvava.

Saaristomeren norppakanta tiedetään vain noin 200-300 yksilön kokoiseksi ja itäisen Suomenlahden (Venäjän ja Suomen yhteinen) kanta on tätäkin pienempi. Suomen eteläisten merialueiden norppakantaa on järjestelmällisesti inventoitu 2000-luvulla LUKE:n, Metsähallituksen ja WWF:n yhteistyönä. WWF julkaisi vuonna 2017 yhteenvetoreportin The Baltic Ringed Seal – An Arctic Seal in European Waters eteläisten itämerennorppakantojen tilanteesta ja uhista. Itämerennorppalle on kiireistä laatia oma suojeleohjelma, ja edelleen meneillään olevassa itämeren hyljekantojen hoitosuunnitelman päivityksessä tulee osoittaa konkreettisia tutkimus- ja suojelutoimenpiteitä eteläisille norppakannoillemme (Saaristomeri, itäinen Suomenlahti).

HELCOM suosittelee, että tiettyä vähimmäiskantaa (ns. Limit Reference Level) pienempiä hyljekantoja ei tule metsästä. Ruotsin ja Suomen yhteisen Perämeren-Merenkurkun norppakannan voidaan katsoa varmuudella olevan HELCOM:in suosituksen mukaisen 10 000 yksilön vähimmäiskannan tasolla. Näin ollen WWF hyväksyy nykyisellä kannan koolla hyvin perustellun ja varovaisuusperiaatetta noudattaen kantaan nähden vähäisen itämerennorpan pyynnin Perämeren kannassa. Kuten asetuksen taustamuistiossa todetaan, Perämeren norppakannan tarkka koko on tällä hetkellä kuitenkin epäselvä. Muistiossa todetaan, että ”kannan ylärajaa” ei pystytä varmuudella arvioimaan, mutta tämä on vain puolitotuus – epävarmuus koskee kannan koon arviota ylipäänsä.

	<p>Itämerennorpan laskentakanta perustuu otantaan, jossa lentokoneesta laskettavien tutkimuslinjojen varsin pienestä jääalan osuudesta arvioidaan laskennallisesti koko norpalle sopivalla jääpinnalla olevien norppien määrä. Muistion väite, että laskentatiedot osoittaisivat itämerennorppia olevan Perämerellä yli 20 000 yksilöä, perustuu vain yhden, jääoloiltaan hyvin poikkeuksellisen vuoden laskentatulosten tulkintaan. Kyseisenä vuonna (2015) saatiin hyvin poikkeuksellisissa jääoloissa laskentakannaksi edeltävistä ja myöhemmistä vuosista räikeästi poikkeavasti jopa noin 17 000 norppaa, minkä perusteella kannan arvioitiin olevan yli 20 000 yksilöä. Sen jälkeisinä vuosina laskennassa on saatu tulokseksi korkeimmillaan 13 700 yksilöä (vuonna 2017) ja alimmillaan 7400 yksilöä (vuonna 2016). Kevään 2019 laskentatulokset ei ole vielä käytettävissä.</p> <p>WWF esitti lausunnossaan jo vuonna 2015 pitävänsä mahdollisena, että kyseisen vuoden laskentoja leimannut norppien ryhmäntyminen poikkeuksellisen heikoissa jääoloissa on voinut johtaa yliarvioon: jos laskentalinjoille osui suurempia ryhmiä kuin niiden ulkopuolelle, menetelmä voi antaa yliarvion. Suurin laskentalinjalla havaittu norpparyhmä oli tuona vuonna sadan yksilön luokkaa. Laskentatulosten tulkinta vaikuttaa myös kannan kasvuprosentin laskentaan. Muistiossa esitetään kannan keskimääräiseksi vuosittaiseksi kasvuksi 5%, mutta kolmen viime vuoden laskentatuloksista ei löydy tukea näin voimakkaalle kasvulle. Koska kannan todellinen koko ja kasvunopeus on epäselvä, on sovellettava varovaisuusperiaatetta eikä korkeinta, yhden poikkeuksellisen vuoden tulosta.</p> <p>WWF esittääkin, että Suomi pyrkii yhteistyössä Ruotsin kanssa tehostamaan Perämeren norppalaskentoja siten, että mahdollisimman pian järjestetään tehostettu laskenta, jossa katetaan mahdollisimman suuri osa jääpinta-alasta. Ehdotamme myös, että laskennoissa havaituksi tulevien norppien määrää selvitetään merkittävästi norppia.</p> <p>Maa- ja metsätalousministeriön mukaan pyyntiluvalla sallittavan itämerennorpan metsästyksen tarkoituksena on estää ja vähentää norppien kalastukselle ja kalankasvatukselle aiheuttamia vahinkoja. Itämerennorppaa koskevassa taustamuistiossa viitataan kuitenkin vain yleisesti hylkeiden aiheuttamaan haittaan, yksilöimättä nimenomaan norpan osuutta näistä vahingoista. WWF on toistuvasti muistuttanut lausunnoissaan, että nimen-</p>	
--	---	--

omaan norpan aiheuttamien kalastusvahinkojen merkittävydestä ei ole saatu näyttöä, vaikka asiaa on tutkittu sekä Suomessa että Ruotsissa. Esityksen taustamuistioissa onkin tänä ja viime vuonna aiemmista vuosista poiketen – mahdollisesti juuri tästä syystä – huomattavasti vähemmän tekstiä ja tilastoja hylkeiden ammattikalastukselle aiheuttamista tappioista perusteluna norpan metsästyskiintiölle. Tutkimuksissa todetut hylkeiden haitalliset vaikutukset ammattikalastukselle ja kalankasvatukselle koskevat lähinnä hallia. Taustamuistio antaa näin ollen epäsuorasti harhaanjohtavan kuvan nimenomaan norpasta kalastusvahinkojen aiheuttajana. Toisaalta muistiossa ei kuvata ja arvioida norppien sivusaaliskuolleisuutta kalanpyydyksiin, vaikka sekin on luonnollisesti otettava huomioon metsästystä suunniteltaessa.

Samaan aikaan kun norppakanta on Perämerellä ollut hitaassa kasvussa, on alueen ammattikalastuksen kokonaissaalis rysillä ja verkoilla pysynyt pitkällä tähtäimellä melko vakaana, vaikka pyynnin määrä pyydyspäivinä on vähentynyt.

Kiintiön asettamisen lähtökohtana on oltava elinvoimaisen kannan saavuttaminen kannanhoitoalueittain ja itämerennorpan levittäytymisen uusille alueille, joilta se on ihmistoiminnan (liiallisen metsästyksen ja ympäristömyrkköjen) takia hävinnyt.

Kiintiöiden toteutumisaste, toisin kuin hallilla, on ollut itämerennorpalla varsin korkea. Perämeren norppasaalis on kuluvalle metsästyskaudella ollut Suomessa 236 yksilöä (25.5. mennessä) ja Ruotsissa 111 yksilöä (31.5. mennessä). Sen lisäksi kantaan kohdistuu kalanpyydysten aiheuttamaa sivusaaliskuolleisuutta ja mahdollista salametsästystä, joiden määrää esityksessä ei ole edes yritetty arvioida.

Jos Perämeren norppakanta arvioidaan 20 000 yksilön suuruiseksi ja kannan vuosikasvu viideksi prosentiksi – molemmat luvut viimeisimpien vuosien laskentatulosten perusteella mahdollisesti yliarvioita – olisi kannan kasvu 1000 yksilöä vuodessa. Tästä Ruotsin kiintiö (200 yksilöä) ja Suomen lausunnolla olevan ehdotuksen mukainen metsästyskiintiö (300 yksilöä) leikkaisivat yli puolet, mitä ei voi pitää varoivaisena verotuksena.

Lisäksi viimeisillä kevätjäillä tapahtuva norppien metsästys kohdistuu erityisesti synnyttäneisiin naaraisiin, jotka ovat kannassa erityisen arvokkaita. Tämä alleviivaa sitä, että kokonaisverotuksen ei tule olla liian suurta.

	<p>Esitetty suuruinen metsästyskiintiö Suomessa ja Ruotsissa yhteensä (500 yksilöä, eli 70 yksilöä = 16 % enemmän kuin edellisenä vuotena) on WWF:n mielestä liian suuri Perämeren kannan kokoon ja ilmastonmuutoksen tuomaan kasvavaan uhkaan nähden. WWF esittää, että Suomen suurin sallittu saalismäärä asetetaan Perämeren norppakannan kasvun ja levittäytymisen turvaamiseksi korkeintaan 150 norppaan, ja että se asetetaan norpan kokonaisverotuksen kiintiöksi, josta vähennetään myönnettävät vahinkoperusteiset poikkeusluvut sekä tietoon tulleet kalanpyydyksiin tai salametsästyksessä kuolleet norpat, jotta kokonaisverotusta voidaan tehokkaasti seurata, ja jotta se ei ole kannan kokoon nähden liiallista.</p>	
Nylands Fiskarförbund r.f	<p>Nylands Fiskarförbund r.f ser positivt på att kvoten höjts men vill påpeka att beståndsuppskattningen på säl enligt det nuvarande räkningsystemet inte är tillförlitligt. Vi anser att antalet sälar är betydligt större än man med nuvarande räkningsmetoder kommit fram till. Det finns många små klackar som inte har varit med i räkningarna och en del av sälarna har redan i ett tidigt skede flyttat inomskärs (delvis beroende på dåliga is-vintrar). Rysslands säl-räkning fattas och från Rigabukten flyttar sälar till Nylands stränder. Vi önskar att Finska vikens kvot skulle höjas betydligt.</p> <p>Vi föreslår även att man året om i inre skärgården skulle få tillstånd att jaga säl som vistas i omedelbar närhet av yrkesfiskarens fiskeredskap.</p>	
Ympäristöministeriö	<p>Ympäristöministeriö pitää edelleen esitettyä metsästyskiintiötä ja etenkin kiintiön osuutta kannan kasvussa korkeina, vaikka kyseinen pyyntimäärä ei näillä näkymin vaaranna kannan elinvoimaisuutta. Ympäristöministeriö voi kuitenkin hyväksyä esitetyn metsästysmäärän, mutta pitää tärkeänä, että metsästyksen yhteydessä tulee kerätä tarvittavaa tietoa ja näytteitä, jotta voidaan seurata mm. itämerennorppan terveyden tilaa mm. osana kansallista merenhoidon seurantaohjelmaa. Lisäksi hylkeistä ja kalastusvahingoista tulisi saada seurantatietoja, metsästyksen vaikuttavuuden arvioimiseksi esimerkiksi kalastusvahinkojen määrään. Kuten Luonnonvarakeskus toteaa arviossaan, erityisestä huomiota tulee kiinnittää myös ilmastonmuutoksen aiheuttamiin uhkiin, koska itämerennorppa on lisääntymisessään erityisen riippuvainen jää- ja lumiolosuhteista.</p>	
	<p>Samanaikaisesti Saaristomeren ja etenkin Suomenlahden itämerennorppakantojen tila on</p>	

	<p>huono. Saaristomerellä arvioidaan olevan 200 - 300 norppaa ja Suomenlahdella määrä on jopa alle 100 yksilön, joista suurin osa elää Venäjän puolella. Näiden kantojen tilan parantamiseksi tulisi pikaisesti ryhtyä toimiin mm. osana merenhoidon toimenpideohjelmia. Sivusaaliiksi jäämistä tulee estää kehittämällä kalastusvälineitä ja tarvittaessa ajallisilla tai alueellisilla kalastusrajoituksilla, etenkin näiden kantojen keskeisimmillä esiintymisalueilla.</p>	
SYKE	<p>Kevään 2017 norppalaskennan tulos on huomattavasti korkeampi (13 644) kuin edellisen vuoden tulos (7437). Näin suuri ero selittyy huhtikuun jääolosuhteista, sillä heikkojäisinä vuosina tulos on aina poikkeuksellisen korkea. Tämänvuotinen laskentatulokset ei siis kerro norppien määrän äkillisestä muutoksesta vaan muutoksista laskentaolosuhteissa. Perämeren norppakanta on kasvanut keskimäärin noin viisi prosenttia vuodessa kun kahdena keväänä (2014 ja 2015) laskentakanta on ollut 16-17 000 norppaa. Laskentoihin liittyykin melkoista epävarmuutta, jonka vuoksi ruotsalaisten arviota yli 20 000 yksilöstä voi pitää epävarmana.</p> <p>Hylkeet aiheuttavat haittaa kalastukselle ja kalankasvatukselle. Hylkeiden aiheuttamat kalatalousvahingot muodostuvat menetetyistä saaliista (kokonaan syödyt ja vioitetut kalat), rikkoontuneista pyydyksistä ja verkkoaltaista. Monet ammattikalastajat pitävät hylkeitä monin paikoin suurimpana yksittäisenä uhkana elinkeinolle (Salmi ym. 2004). 2000-luvulla hyljevahingot ovat kasvaneet etenkin Perämerellä, ja Suomen merialueilla kalatalousvahingot ovat vuosittain noin 1,5-2 milj. euroa.</p>	
	<p>SYKE pitää itämerennorpan kiintiötä hieman liian korkeana ilmastonmuutoksen aiheuttaman uhkan johdosta. Mikäli ilmastonmuutoksen hillinnässä ei onnistuta tulevina vuosikymmeninä, niin itämerennorppa on vaarassa hävitä tällä vuosisadalla. Keskisessä Suomessa vallitsee 50 vuoden kuluttua Unkarin lämpötilat (4,2 astetta lämpimämpää) ilmastonmuutosmallien ennusteiden mukaisesti. Tähän mennessä mitattu Suomen lämpeneminen (2,3 astetta) esiteollisesta ajasta on ollut nopeampaa kuin mitä "Business as Usually RCP 8.5-mallit" ovat ennustaneet. SYKE esittää Suomen kiintiöksi saamaa kuin Ruotsin eli 200 norppaa kalatalousvahinkojen pienentämiseksi ja ehkäisemiseksi.</p>	
Tornio-Muoniojoki-seura ry	<p>Olemme perehtyneet taustamuistioonon; norppakanta Perämeren merialueella on n. 20.000 yksilöä. Kanta on kymmenkertaistunut kolmesakymmenessä vuodessa.</p>	

	<p>Norppakannan vuosittainen kasvu on ollut 5 %. Norppakannalle on tehty kannanhoitosuunnitelma ja kannan kehitystä on seurattu luontodirektiivin edellyttämällä tavalla. Norppakannan suojelutyö on ollut itseisarvoinen ja kiistämätön. Norppa aiheuttaa kuitenkin vahinkoa kalakannoille ja kalastukselle, joten kannan kokoa on syytä tarkastella kriittisesti nyt, kun kannan riittävä runsaus on saatu taattua. Norppakannan kasvattamiseen ei ole luonnonsuojelullisia perusteita. Norppakannan kasvu on saatava pysähtymään. Asetusehdotus tähtää kannan kasvattamiseen 2,5 prosentilla vuodessa edellyttäen, että kiintiöt saadaan pyydetyksi täyteen sekä Ruotsissa, että Suomessa. Voidaan ennakoita, että nyky menetelmillä ja nykyisissä olosuhteissa kiintiöitä ei saada pyydettyä täyteen, joten norppakanta kasvaa voimakkaammin. Perämeren yhteistä pyyntikiintiötä tulisi nostaa ainakin tuhanteen yksilöön, jotta kannan kasvu saataisiin taittumaan.</p> <p>Tornio-Muoniojokiseura on perustettu palauttamaan uhanalaiset merivaelliset lohija meritaimenkannat Tornionjoen vesistöön. Aloitteestamme Suomeen ja Ruotsiin on laadittu lohi- ja meritaimenstrategia. Olemme huolestuneita norppakannan vaikutuksista lohen ja meritaimenen postsmolttikuoilleisuuteen. Täysikokoista lohta norppa ei uhkaa, mutta Perämerellä syönnöstävät taime- net ja siiat sen sijaan maistuvat norpalle.</p> <p>Katsomme, että tietoisina Ruotsin kahdensadan norpan kiintiöstä, tulee Suomen kiintiö asettaa vähintään 800 yksilöön, jotta pyyntikiintiö ei aseta rajoitetta norppakannan kasvun pysäyttämiseksi. Esittämämme kiintiö ei yksistään auta pysäyttämään norppakannan kasvua, vaan rinnan on avattava uusia tapoja vähentää norppakantaa ja jälleen sallittava hylkeen osien vuosituhantinen myynti.</p>	
26 lausuntoa		

